

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Maj-juni 2019
Institution	Kolding HF og VUC
Uddannelse	Hf
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Steen S. Petersen
Hold	HFe Dansk

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Kommunikation
Titel 2	Middelalderen og den mundtlige fortælling
Titel 3	Retorik og argumentation
Titel 4	Levende billeder og kortfilm
Titel 5	Det moderne gennembrud
Titel 6	Strejftog i litteraturen fra 1900 til i dag
Titel 7	Dokumentar
Titel 8	Nyhedsformidling i trykte medier

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 1	Kommunikation
Indhold	<p>Primærttekster:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reklame for Compeed (i <i>Alt for damerne</i>, nr. 18, 3. maj 2005) • Reklame for Tryg ”Giv din tryghed videre” (https://kortlink.dk/s6y7) • Reklame for Gillette ”The Best a Man Can Get”, 1989 (https://kortlink.dk/v6mz) • Line Knutzon:Uddrag af: ”Guitaristerne” • ”Andreas og Sebastian snakker om musik” (s. 17-18) i <i>Det sproglige i dansk</i> • Af ”Bekendtgørelse af Lov om hunde” (s. 19-20) i <i>Det sproglige i dansk</i> • Uddrag af et interview fra Go’ morgen Danmark mellem Anne-Grethe Bjarup Riis og Susanne Møller den 16.2.2011 (http://kortlink.dk/qzzk) • Uddrag af <i>SKAM</i>: <ul style="list-style-type: none"> ○ Sæson 2, afsnit 1, 17:50-20:30 (https://kortlink.dk/udup) ○ Sæson 2, afsnit 2, 4:10- 6:58 (https://kortlink.dk/udug) • Uddrag af <i>Blinkende lygter</i> (klippet om ”den syge høne”) (https://www.youtube.com/watch?v=CO3LwBKxAkM) • Casper Christensen og Frank Hvams bidrag til ”Knæk cancer” (https://www.youtube.com/watch?v=2_igdZt1CN0) <p>Teori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Kommunikation” og ”Mundtligt og skriftligt” (kap. 1 og 2) i <i>Det sproglige i dansk</i> (teoribogen) • Om dialogskik, samarbejde, høflighed og facework i <i>Håndbog til dansk</i> (uddrag af kap. 4.12 ”Kommunikationsanalyse”) af Ole Schultz Larsen
Omfang	
Særlige fokus-punkter	<p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det retoriske pentagram og støj • Kommunikative funktioner (social, metasproglig, informativ, identitetsgivende, poetisk, impressiv) • Genretræk for mundtligt og skriftligt sprog • Face og facework, herunder korrektionsprocessen, ansigtstruende og ansigtsdæmpende handlinger • Samarbejdsprincippet (ærlighed, holde sig til emnet, tilpas mængde information, udtrykke sig klart) • Høflighedsprincippet (hensynsfuld, beskeden, positiv, gavmild, enighed) • God samtalskik: turtagning, gambitter, engagement, øjenkontakt
Væsentligste arbejdsformer	Læreroplæg, dialogisk klasseundervisning, kreative opgaver, individuelle skriveøvelser, gruppearbejde, procesorienteret skrivearbejde, kursistoplæg

Titel 2	Middelalderen og den mundtlige fortælling
Indhold	<p>Primærttekster:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Ravnkels saga” (1. værk) • Folkevisen ”Harpens Kraft” • Folkevisen ”Ebbe Skammelsøn” • Folkeeventyret ”Askepot” • Folkeeventyret ”Kong Lindorm” • H.C. Andersen: ”Den standhaftige Tinsoldat”, 1838 • Karen Blixen: ”Ringene” fra <i>Skabne-Anekdoter</i>, 1958 <p>Teori:</p> <p>Lærerproduceret materiale om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Middelaldersamfundet • Genretræk for folkeviser • Genretræk for folkeeventyr
Omfang	
Særlige fokuspunkter	<p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Feudalsamfund og hierarkisk verdensopfattelse • Trylleviser og ridderviser • Syrebadsteknik i folkeviser (stereotype karakter- og miljøbeskrivelser, ubestemt tid og sted, formelsprog, simpel handling, enkelt sprog, dialog mellem højst 2 personer af gangen) • Ekspansionsteknik i folkeviser (gentagelser, gentagelser med variation, detaljerede beskrivelser) • De episke love i folkeeventyr (gentagelser og talmagi, formelsprog, ubestemte tids- og stedsangivelser, stereotype personer, kun de nødvendige personer indgår, modsætningsstrukturer) • Hjemme – ude – hjem • Aktantmodellen
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppearbejde, pararbejde, læreroplæg, højtlesning, kreativ skrivning

Titel 3	Retorik og argumentation (inkl. forløb om mundtlighed)
Indhold	<p>Primærttekster:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Martin Andersen Nexø: ”Ulven og fårene”, 1915 • Socialdemokratiet: ”Det Danmark, du kender”, 2015 • Rune Lykkeberg: ”Mediemaskinen fordømmer terrorister – men gør dem også til globale celebrities” (i <i>Politiken</i> den 29. august 2015) • ”Hvis du er fan, er det også dit ansvar!” (s. 11-13) i <i>Det sproglige i dansk</i> • Leder: ”Respekt, dér” (i <i>Politiken</i> den 18. november 2004) • Statsminister Lars Løkke Rasmussens nytårstale 2017 • Sara Omars nytårstale 1. januar 2018 <p>Teori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det retoriske pentagram • Appelformerne • Toulmins argumentationsmodel • Sproglige virkemidler
Omfang	
Særlige fokus-punkter	<p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toulmins argumentationsmodel (påstand, belæg, styrkemarkør, rygdækning, gendrivelse) • Appelformer (etos, logos, patos) • Det retoriske pentagram (modtager, afsender, emne, kontekst, sprog) • Sproglige virkemidler (retoriske spørgsmål, triade, metafor, sammenligning, farvede ord, modsætningspar, gentagelser, intertekstualitet)
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde med skriftlig opgave og egen tale, læreroplæg, højtlesning, fremlæggelser, arbejde med skriftlig feedback

Titel 4	Fra oplysningstiden til det moderne gennembrud
Indhold	<p>Primærttekster i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ludvig Holberg: Af Epistel 91 (1748) og Af Jeppe på bjerget (1722) • Adam Oehlenschläger: Guldhornene (1802) • N.F.S. Grundtvig: Til Danmarks trøst (1820) • Johannes Ewald: Kong Christian (1779) • Suspekt: Danmark (2015) • Henrik Pontoppidan: <i>Isbjørnen</i>, 1887 (2. værk) (1887) • Amalie Skram: uddrag af <i>Constance Ring</i>, 1885 (norsk) • Herman Bang: ”Den sidste balkjole”, (1887) <p>Teori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Oplysningen: fornuftens tidsalder, Idealer om fremskridt og frihed, Ludvig Holberg: repræsentant for Oplysningens tanker i Danmark ”, side 46-47 og 49-50 i <i>Brug litteraturhistorien</i> • Lærerproduceret materiale om romantikken • Lærerproduceret materiale om det moderne gennembrud
Omfang	
Særlige fokus-punkter	<p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oplysningstid og rationalisme • Universalromantik og nationalromantik • Kendetegn ved Det moderne gennembrud (kritik af køn, klasse og kirke, urbanisering, industrialisering, sekularisering, demokratisering) • At sætte problemer under debat i litteraturen • Realisme og impressionismen
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppearbejde, pararbejde, individuelt skriftligt arbejde, læreroplæg, højtlesning, fokuseret læsning af et værk

Titel 5	Levende billeder og kortfilm
Indhold	<p>Primærttekster:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pål Sletaune: ”Eating Out”, 1994 • Mathieu Ratthe: ”Lovefield”, 2008 • Sofie Siboni: ”Chicky Red Grill”, 2017 • Projekt om filmen Submarino (Værk 3) <p>Teori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Filmiske virkemidler • Kortfilmsgenren
Omfang	
Særlige fokus-punkter	<p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Billedbeskæring (supertotal, total, halvtotal, halvnær, nær, ultranær) • Asynkron lyd (voice-over, underlægningsmusik, effektlyde) • Synkron lyd (reallyd, baggrundsmusik, forstærket reallyd) • Kamerabevægelse (panorering, travelling, tilt, håndholdt, statisk) • Klipning (skjult klipning vs. synlig, fx montageklipning, kontrastklipning) • Kameravinkler (normalperspektiv, frø- og fugleperspektiv) • Lys (high-key og low-key) • Kortfilm og Raskins syv parametre
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, individuelt arbejde, læreroplæg, fremlæggelser, foredrag udefra

Titel 6	Strejftog i litteraturen fra 1900 til i dag
Indhold	<p>Primærtekster i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Martin Andersen Nexø: Uddrag af Pelle Erobreren (1909) • Johannes V. Jensen: Solhvervssang (1917) • Tom Kristensen: Det blomstrende slagsmål (1920) • Rudolf Broby-Johansen: Fåret kommer til Kaféen (1920) • Martin A. Hansen: Paradisæblerne (1953) • Benny Andersen: Stjerneklart (1962) • Klaus Rifbjerg: Under vejr med mig selv (1956) (Værk 4) • Christian Kampmann: Emilie Grünen (1962) • Michael Strunge: Den hæslige by (1981) • Helle Helle: En stol for lidt (1993) • Peter Seeberg: Støvsuger (1997) • Jan Sonnergaard: Reprise på Krogs fisserrestaurant (2000) • Naja Marie Aidt: Bavian (2006) (Værk 5) • Katrine Marie Guldager: Hun snød mig til sidst (2009) • Yahya Hassan: Barndom og Jetlagsolformørkelse (2013) • Josefine Klougart; uddrag af ”New Foreste, Gladiator 2016, s. 78-82 <p>Teori i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kort biografi over Martin Andersen Nexø i: Brug litteraturhistorien, Systime 2014, s. 132-133 • Lærerproduceret materiale om ekspressionisme • Efterkrigstiden: eftertanke og eksistentialisme i: ”Brug litteraturhistorien”, Systime 2014, 162-164 • Lærerproduceret materiale om minimalisme • Pia Quist: Mig jeg er digter, Weekendavisen, 3.1.2014 •
Omfang	
Særlige fokuspunkter	<p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fortællertyper • Strofer og vers • Sproglige virkemidler (gentagelser, rytme, modsætninger, billedsprog, brug af ordklasser som virkemiddel, semantiske skemaer) • Billedsprog (metafor, besjæling, personificering, sammenligning, symbol)
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, individuelt arbejde, læreroplæg, peer-feedback, prøveeksamen, omlagt skriftligt arbejde

Titel 7	Dokumentarfilm
Indhold	<p>Primærtekster:</p> <p>Afsnit 4 af dokumentarserien ”De skjulte talenter”: https://www.dr.dk/tv/se/de-skjulte-talenter/de-skjulte-talenter-2/dr1-dokumentar-de-skjulte-talenter-4-4</p> <p>Teori:</p> <p>Lærerproduceret materiale om de tre klassiske dokumentargenrer (observerende, autoritativ, deltagende)</p>
Omfang	
Særlige fokus-punkter	<p>Centrale begreber:</p> <p>Lærerproduceret materiale om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Filmiske virkemidler • Argumentation
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, individuelt arbejde, lærerop-læg

Titel 8	Nyhedsformidling i trykte medier
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • Primærtekster: Et udvalg af nyhedsartikler, klummer og ledere • Teori: Lærerproduceret materiale om nyhedsjournalistik, avisformater, nyheds-genrer, nyhedskriterier og nyhedstrekanten
Omfang	
Særlige fokus-punkter	<ul style="list-style-type: none"> • Nyhedskriterier • Retorisk analyse
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, individuelt arbejde, lærerop-læg,